

Miljøverndepartementet
Planavdelingen

22.05.2009

Dere s ref.: 200900162-/SRH

Revidert forskrift om konsekvensutredning - høringsvar

Prinsipielle synspunkter

Forslaget til nye forskrifter går i det vesentlige på en ytterligere integrering av konsekvensutredningssystemet i planprosessen - samt en utvidelse av KU-bestemmelsenes saklige virkeområde til å gjelde flere plantyper og prosjekter.

SABIMA vil påpeke at det kan skilles mellom to typer KU;

- 1) som grunnlag for beslutning om tiltak / planer overhodet skal iverksettes
- 2) eller som grunnlag for planlegging når vedtak om slike planer først er fattet.

Utvidelse av KU-kravet til å gjelde flere plantyper og prosjekter, samtidig som bestemmelsene generelt blir mer integrert i planleggingen på ulike plannivå kan - selv om intensjonen er god - føre til at systemet blir så prosessuelt og generelt at selve prosjektvurderingen (1) risikerer å bli mer eller mindre borte i planprosessen (2).

Gode grep

SABIMA støtter derfor det hovedgrep at man først har et planprogram og senere får en bredere KU-prosess. Dette kan bidra til å avhjelpe at utredningen først kommer på et stadium når hovedlinjene er trukket.

Videre er vi glad for at man foreslår å gjeninnføre listen over tiltak i vedlegg II som skal vurderes nærmere og behandles etter forskriften dersom de har vesentlige virkninger.

SABIMA støtter forslaget om at plan skal behandles etter forskriftens kap. III såfremt det skjer endringer etter at planforslaget er lagt ut til offentlig ettersyn. Videre er de endringer og presiseringer som er foreslått i §§ 6 og 9 om krav til innhold i planprogram og selve KU.

Valget av utreder bør ikke foretas av forslagsstiller

Et springende punkt er *hvem* som skal ha ansvar for å innhente utredningskompetansen og hvordan man best skal sikre at utredningen blir et skikkelig grunnlag for beslutninger. Dette er riktignok ikke et hovedtema ved dette endringsforslaget, men ligger som en underliggende premiss for hele systemet med KU. Uten et godt saklig innhold hjelper det mindre med en omstendelig prosess.

I dag er det regelmessig forslagsstiller som er ansvarlig for å innhente den kompetanse som skal sikre et godt beslutningsgrunnlag (selv om det kan komme innspill etter fremlagt planprogram og regelmessig gjør det i etterfølgende høringsrunde). Vanlig rutine er å legge rammer for KU ut på anbud, og det er vanskelig å skille anbudene på annet enn pris - og det er forslagsstiller / tiltakshaver som bekoster utredningen - vil regelmessig det billigste anbudet bli valgt. Denne måten å velge utreder på går ut over kvaliteten. Med fokus på pris velges lett den utrederen som kommer til å gjøre minst arbeid. Dette er i forslagsstillers interesse - jo mindre naturkvaliteter som oppdages - dess mindre å forholde seg til.

I praksis ser vi ofte at den som har fått anbudet på KU bare foretar datasøk eller svært lemfeldige undersøkelser ellers på fagfelt man selv er svake på - og lager et utredningsprogram som er tilpasset tiltakshaverens behov ("oppdragets disiplinerende funksjon").

SABIMA er derfor av den oppfatning at miljømyndighetene bør stå for utvelgelse av utreder.

Det må stilles krav til kompetanse og hva som skal utredes

Fundamentale økologiske prosesser og systemer må belastes mindre enn naturens tålegrense. Dette må kobles til et "føre var-prinsipp" for å ta hensyn til at vi langt fra kjenner alle virkninger av et gitt naturinngrep. Ved spørsmål om KU er det derfor vesentlig at det stilles tilfredsstillende krav til hva som skal utredes og hvilken faglig kompetanse utreder/-e skal ha. Dagens system inneholder lite på dette området, og SABIMA er kjent med prosjekter der utreder har vært nødt til å gjøre alt arbeidet vinterstid - mens botanikken er nedsnødd og fuglene er i Syden.

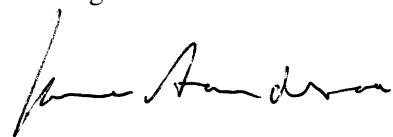
System og kontroll

SABIMA er kritisk til nedbyggingen av forvaltningens naturfaglige kompetanse det siste tiåret. Følgelig utarbeides det i liten grad tilstrekkelige strategier på kontroll- og kvalitetssikringssiden.

Selv om kvalitetsvurderingen forutsetningsvis skal komme i høringsrunden, vil hovedgrepet være lagt, og myndighetene må ofte nøye seg med mindre justeringer fordi man er kommet for langt i prosessen og sakens politiske tyngde gjør at man som regel ikke kan starte på ny.

Intensjonen med at tiltakshaver selv skal ha ansvar for de nødvendige miljøfaglige o.a. utredninger var å ansvarliggjøre denne. Tiltakshaver må da enten på egen hånd eller ved å innhente tilstrekkelig fagkompetanse tilfredsstille de behov som i det enkelte tilfelle stilles til et godt beslutningsgrunnlag. Et slikt utgangspunkt forutsetter etter SABIMAs mening klare rammer og krav til metode, samt mengde og type av feltregistreringer. Mye av forutsetningene for at dette skal virke er ikke, eller bare i liten grad, tilstede i dag.

Vennlig hilsen

Rune Aanderaa
Daglig leder